Ч. 46 — Недїля 27 лютого (11 марта) 1900. — Рік X

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої".

Виходить у Львові що дня (крім недїль і гр. кат. свят) о 5-ій години по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостивах на провінциї:
на цїлий рік К. 4·80
на пів року „ 2·40
на чверть року „ 1·20
місячно . . „ —·40
Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:
на цїлий рік К. 10·80
на пів року „ 5·40
на чверть року „ 2·70
місячно . . „ —·90
Поодиноке число 6 с.

Вісти політичні.

(До ситуациї. — З ради державної).

Neues Wien. Tagblatt доносить, що вчерашна рада міністерияльна, яка відбула ся в парляментї, займала ся справою, в який спосіб можна би ческу обструкцию усунути. Кабінет має предложити Чехам поки-що знесене звістних розпоряджень міністра Кіндінґера. Та часопись додає, що Нїмцї не згодились би на то, бо положене, яке настало в наслідок знесеня языкових розпоряджень, уважають постійним. — Після Neue fr. Presse правительство хотїло занехати вибору делеґаций ще в мартї. Дальше каже Neue fr. Presse, що шефи краєвих правительств одержали завідомлене, що сойми на всякий спосіб мусять покінчити свої роботи до дня 5 мая. В той спосіб назначено немов речинець до нового скликаня ради державної. — Вибраний в комісиї асекурацийній субкомітет для справи переняти обезпечень від огня краєм, ухвалив, щоби референт тої справи пос. Рутовский війшов в порозуміне з правительством, котре має вже готове таке предложене і щоби свій реферат предложив найпізнїйше до кінця марта. Після комунїкату клюбу послів ческих до ради державної о ухвалах, дотикаючих парляментарної тактики супротив другого читаня предложеня о континґентї рекрутів, були в тій справі три внесеня. Перше внесене відкинено, а ухвалено друге, т. є. що Чехи виступлять против того предложеня лише з опозицию.

На вчерашнім засїданю палати послів прийшло до вибору другого віцепрезидента палати. Вибрано на 224 голосуючих пос. Жачка 168 голосами, порожних карток віддано 52. Відтак по полагодженю кількох дрібнїйших справ приступлено до дальшої дискусиї над наглячостию внесеня пос. Дворжачка в справі знесеня цісарського патенту з 1854 року. Пос. Козакевич підпирає внесене Дворжачка. Відтак ухвалено більшостию двох третин наглячість внесеня і зараз розпочато дискусию. П. Мілевский вносить, аби передати внесене Дворжачка комісиї правничій. Внесене то принято одноголосно і з черги приступлено до нарад над наглячим внесенєм Пражака, взиваючим правительство, щоби як найскорше предложило проект нового карного закона войскового. Бесїдник в довшій промові мотивував своє внесене, почім палата ухвалила наглячість. Перед замкненєм засїданя поставив пос. Рутовский внесене іменем Кола польского, щоби предложене, дотикаюче промислу передати окремій комісиї з 36 членів, котрої вибір мав би відбути ся на найблизшім засїданю. Пос. Кайзер спротивив ся тому внесеню, вказуючи на велике число комісий. Внесене Кайзера принято і замкнено засїданє. Слїдуюче відбуде ся в понедїлок і на нїм прийде до другого читаня закона о континґентї рекрутів.

На Филипинах Американцям і доси не повело ся покорити Таґалів і підбити острови під свою власть. Американьскі виправи не мають тревалого успіху. Таґалї звичайно по короткім опорі покидають свої оборонні становища і займають инші, де знов повтаряє ся то само. Нераз похід американьских войск здержує ся, бо на заді появляють ся нові відділи Таґалів. Отже треба бороти ся на всї сторони, аби забезпечити собі комунїкацию, а нераз і цїлком уступити. Впрочім не все удає ся Американцям заняти Таґалів з їх становищ. І так на пр. недавно ґенерал филипиньский Мальвар побив досить сильно Американцїв під містом Ст. Томас. З американьскої сторони погиб там комендант і кільканайцять официрів, а Таґалї забрали цїлий табор з поживою і амуницею та сто коний. Найцікавійше то, що Американцї не знають, де задів ся Аґінальдо. Одні кажуть, що він перебуває в провінциї Каорте, де має вже кільканайцять тисяч добре вправленої і уоруженої піхоти, а другі кажуть що недавно був він навіть в Манїлї де вів переговори з папским висланником. Европейскі купцї з Манїлї кажуть, що Американцї не дадуть ради Таґалям і цїла їх війна на Филипинах скінчить ся остаточно вичерпанєм сили їх войск і політиків. Їм піде на Филипинах ще гірше як Ішпанцям, котрі за триста лїт виробили собі були вже спосіб поводити ся з Таґалями.

Новинки.

Львів дня 10-го марта 1900.

— **Стан здоровля Впреосв. Митрополита Куїловского** не єсть найлучший. Митрополит занедужав на тромбозу (рід недуги крови, що ціпеніє в жилах і творить ґузи). При постели недужого находить ся єго брат Лев Куїловский, лїкар

15)

ДОЧКА ПОСЛА.

(З французского — Юрия Онета).

(Дальше).

Була трета година по полудни, коли Генрик Трезоріє задержав кариту при улици де Бурґонь і війшов на подвіре палати Бурбонів. Звернув ся до входу, але возьний задержав єго питанєм, чи має карту. Він не мав, але попросив, аби повідомлено ґрафа Сернейль, що пан Трезоріє хоче з ним поговорити. По короткій хвили вийшов сам ґраф.

— А то ви! Я гадав, що ваш отець — скрикнув, побачивши Генрика. Чого тут глядаєте? Маєте в кишени чекову книжку?

— Не гадаю тут робити інтересів. Хочу з кимсь побачити ся, а що мене не впущено ...

— А то задля тих крикунів. Від часу бійки не позваляємо входити сюди нікому без карти вступу і найменше підозрілим та найневиннійшим людям, за те з картою вільно війти кождому дуракови. То значить стерегти зборів.

Розмавляючи війшли по сходах на ґалерию.

— Тепер ви вже на місци і не потребуєте мене.

— Противно, прошу, щоби ви веліли сказати пану Курсієрови, що тут хтось жде на него.

— Курсієрови, тому крикунови?

— Так, але передусім не говоріть єму, хто хоче з ним бачити ся; бо коли довідає ся, що то я, то не вийде.

— О, то хочете єму що злого зробити?

— Нї.

— То я сам скажу єму.

— Сердечно дякую.

— Поклін для вітця.

Відійшов, а Генрик лишив ся сам, проходжуючи ся по ґалериї та слухаючи помішаних голосів, що доносили ся з отвертої салї засїдань.

Однако не мав богато часу, бо появив ся Курсіє. На вид молодця задержав ся, і вже хотів вертати до салї, коли Генрик заступив єму дорогу, і сказав остро:

— Пане Курсіє, мушу з вами говорити.

Посол відповів також остро:

— Пане, ні тут місце, ні відповідна пора до того.

— Не маю вибору місця, ні часу — відповів сухо молодий чоловік — отже вислухаєте мене.... Хиба, що боїте ся дискусиї.

— Я? — крикнув Курсіє — нїколи, а з вами менше як з ким иншим.

— Дуже добре, отже слухайте.

Відійшли на бік, в нижу вікна; Курсіє поглянув грізно на улюбленого дочки.

— Змінило ся богато, від хвилї, коли ми тут перший раз з собою розмавляли, пане Жерве.

— Не від мене зависїло се ще більше, пане Курсіє.

Посол поглянув на Генрика, зачудований єго острим голосом. Почервонїв з гніву, і прикусивши губу, спитав:

— Що тим хочете сказати, не розумію.

— Розумієте мене дуже добре — говорив дальше молодий чоловік — але щоби розвіяти всї сумніви, то скажу вам ясно: нині колиб не загорілість, що вас засліплює, губить і загороджує всяку дорогу до будучности, то я був би вашим зятем, а ви не зависїли би від таких драбів, як Жакіно, на котрого жде судия слїдчий.

— Пане — крикнув Курсіє — чоловік, о котрім так говорите, єсть моїм приятелем.

— Злодій, драб не може бути вашим приятелем — заявив Генрик рішучо. — Дивую ся, що вяжете ся такими пустими річами, в політицї нема приятелів, лише суперники. Чи ви не замітили від часу дїяльности тих, котрих називаєте своїми приятелями, як скоро зміняють они свої пересьвідченя. Вийшовши з найчистїйшого социялізму, звернули ся до непримиримих радикалів, відтак злучили ся з правительственними радикалами, а ось тепер сидять в міністерстві.... Ви одні лишили ся на місци.... Не простять вам нїколи, бо своєю постійностию обжаловуєте їх змінчивість ... Ось чому не дійдете ні до чого, чому не маєте перед собою будучности.

Курсіє приголомшений і нїмий стояв перед Генриком, почувши в кількох словах висказане то все, над чим жалів від шістьох місяців і що причував. Забув о Жільбертї, о своїм гніві, бачиє, що молодий чоловік дуже розумний, і чув як колись єго вплив над собою. Забув ся до того степени, що почав:

— Мій дорогий пане, алеж на тім полягає моя честь, що я непохитний....

з Болехова, а оногди покликано ще також дра Ревцкого.

— **Виділ галицкої каси ощадности** порішив принимати поліси „Дністра“ при позичках гіпотечних на рівні з полісами Краківского товариства обезпечень, так. що довжникам. затягаючим позичку в Касі ощадности, служить свобідний вибір обезпечувати свої будинки або в „Дністрі“ або в Краківскім товаристві.

— **З Брідщини** пишуть: В Щуровичах, повіта брідского завязала ся дня 3 марта Спілка каси ощадности і позичок системи Райфайзена під патронатом Видїлу краєвого. Того дня за почином і запрошенем о. Мих. Левицкого, місцевого пароха, зійшли ся до уряду громадского всї інтелїґентні мешканцї Щурович, прибуло також і много селян. Приїхав делегат Видїлу краєвого др. Стефчик і по чотирогодинній дискусиї, в котрій много голосу забирали самі селяни. приступило поки-що 30 членів зі своїми уділами. Се є доказом, як селяни дуже відчувають потребу місцевого кредиту. Др. Стефчик пояснив в приступний спосіб ціль, значінє такої каси позичкової в селї, пояснив користи з патронату Видїлу краєвого над такими спілками, давав поясненя на запити що-до уділюваня позичок, формальностий, потрібних до зареєстрованя Спілки в суді, що-до веденя книг і каси. До головного заряду Спілки вибрано одноголосно о. Михайла Левицкого, місцевого пароха, предсідателем, др Станїслава Засадского. окружного лїкаря, заступником і трех господарів: Івана Шандрука зі Щурович, Омеляна Гнатюка з Грималівки і Петра Кренкевича з Романівки. Діяльність Спілки обіймає ті три громади, належачі до одної парохії.

— **Товариство руских ремісників „Зоря“ в Дрогобичи** устроює в понеділок 12 н. ст. марта с. р. в честь XXXIX-их роковин смерти Тараса Шевченка в сали театральній міскій концерт з слїдуючою проґрамою: Вступне слово. 2) Бортнянський: Концерт Нр. XXVIII. хор мішаний, 3) G. Satter: Концерт ор. ф. 18, фортепян сольо. 4) Колесса: На музиці, хор мужеский, 5) Ch. de Beriot: Op. 104. концерт IX, сольо скрипкове з акомп. форт. 6) Бортнянський: Концерт нр. XXIX, хор мішаний, 7) Деклямация, 8) Шевченко-Лисенко: Гетьмани, сольо баритонове в супроводї фортепяна, 9) Вахнянин: Наша жизнь, хор мужеский, 10) Бербицкий: Завіщане, басове сольо в супроводї двох хорів і фортепяна. Початок о год. $7^1/_2$ вечером.

Господарство, промисл, торговля, гиґієна і виховане.

Ради господарскі.

☞ Читайте уважно слїдуюче в низу поясненє о коммасациї ґрунтів і все собі добре запамятуйте!

Коммасация або **злука ґрунтів** і закон о коммасациї з дня 9 грудня 1899 р. (I). — Коли люди в давних часах де осїдали і займали землї, мусїли передовсїм — як то ще й нині буває на кольонїях — уважати на то, щоби їм було безпечно жити, все одно чи то від диких зьвірят, чи від ворога, а відтак і на то, щоби просторі поля могли легко в спілцї обрабляти. Землї було тогди богато і не треба було так дуже робити коло неї, як нині; господарка рільна ішла тогди, так сказати би, в ширш, була — сказавши чужим словом — екстензивна. Хати ставлено тогди близько одна другої, і робили ся села, а поля були поза селом, одні коло других. Люди обсївали тогди поля так, що всї господарі сіяли на примір озамину в одній сторонї (руцї), яре збіже в другій, а третю лишали перелогом. З того пішла т. зв. триполева господарка. Була з того така вигода, що всї господарі могли разом ставати до спільної роботи і одні другим помагати, що можна було всю худобу з цїлого села пасти під доглядом спільного пастуха на однім стерни або однім пасовиску і т. д. Але з часом ті відносини зміняли ся; людий стало богато а землї мало; ґрунти подїлено на малесенькі кусні, а мимо того давний спосіб господарки лишив ся. На маленькім ґрунтї годі пустити роботу в ширш, єї треба тепер, що так скажемо, поглубити, лїпше обрабляти, лїпше і штучним способом гноїти, глубше орати, уживати більшої сили, а замість рук уживати і машини, словом, треба брати ся до так званої інтензивної господарки, коли хоче ся мати з ґрунту який лїпший дохід. Ба, але як то зробити, коли й тоті малі ґрунти нині ще й дуже порозкидані? Лиш на само ходженє з поля на поле тратить ся богато часу. Господар, котрий хотів би лїпше господарити на своїм ґрунтї, не може того зробити, бо его сусїд не допустить до того. Хтось н. пр. хотїв би осушити свій ґрунт і спустити воду з него, та ба, коли мусїв би перекопати чуже поле, а сусїд на то не згодить ся; він хотїв би щось посїяти на своїм перелозї, але сусїд на своїм хоче пасти худобу. Се єсть причиною, що нинї господар, чи хоче, чи не хоче, не може господарити поступово, але змушений держати ся давної господарки. До того ще нинї по полях повно меж і суголовків та польних доріг; богато землї марнує ся а господарі заходять ще через то у всїлякі колотнечі і процеси. Инакше було би, як би кождий господар міг злучити своє поле в одну руку. Найкрасша злука ґрунтів — каже Рошер в своїй національній економії рільництва — була би та, коли би господарі добровільно обміняли ся ґрунтами, і кождий з них мав своє поле при купі, а посеред него своє обійстє, свій двірок. В дотеперішнім селї лишилясь би лиш церков, школа, господа і всї будинки для спільних цїлий, та хати сїльских ремісників і зарібників. Тако відокремленє селяньских загород при нинїшній культурі і густім населеню не було би ніяк шкідливе. Лиш до власного села зробило би ся трохи дальше, а віддаль від инших місцевостий лишилась би майже та сама. За то було би менше сварки і незгоди та дрібної крадежі, людий менше кортїло би до коршми, зменшились би пожари і заразливі недуги, житє родинне стало би красше і гостинність стала би більша. По такій злуцї ґрунтів було би лекше господарити, не роздроблювало би ся сил і можна би точно держати ся якогось пляну в роботї; кошти обробленя зменшили би ся, чистий дохід збільшив ся, а господарі в короткім часї могли би позбути ся довгів. — Так представляє ся злука ґрунтів з одного боку, а як з другого, се побачимо пізнїйше.

Відтак нагле пригадав собі, що має перед собою ворога, затиснув руки, потряс бородою і крикнув:

— Але вам нїчо до того.

— Як нїчо — відповів також з гнївом Генрик. — Чи ви кепкуєте з сьвіта? Цїле моє житє зависить від вашого засліпленя, а ви відмавляєте менї права отворити вам очи. Пане, я звідси не відійду, доки вас не пересьвідчу.... Один з нас говорить як дитина, а впевняю вас, що то не я.

— Пане, не маєте права так сьміло до мене говорити.

— Не буду перед вами укривати, що гадаю в моїй сьмілости іти ще дальше, коли мене до того примусите — відповів Генрик холодно. — І то не лиш в моїм, але й в вашім інтересї. Бо коли я не вмішаю ся до ваших справ, то будете чоловіком без керми. Чи ви не бачите, що у вашім сторонництві уважають вас за чоловіка, з котрим не числять ся. А від тих мудрих голов, кілько ви більше варті! Знаю добре о тім я, що з вами разом працював.

В наслїдок неосторожного натяку трохи не утратив Генрик добуті доси користи.

Курсіє потряс головою з огірченем:

— А, коли би ви були дійстно Жерве.... Але ви мене обманили.... І тепер ще хочете мене підійти!

— Звідки то знаєте! Чи ви певні, що осудили мене справедливо? Я хотїв з вами получити ся, але на чеснїй дорозї. Добре знаєте длячого... Колиб я був мав три місяцї часу, аби добре вглянути у ваші гадки, то докінчив би мого дїла... Я довів би вас до такої дїяльности, що була би забезпечила вашу будучність... Щож було моїм першим дїлом? Я дав вам часопись. Поволи хід гадок повинен був довести вас до конечних уступок. Ви опинились би відразу в рядї людий заможних, не умірковани але розумних. Ви були би в резерві тих, з котрими треба буде числити ся. А з тої резерви виходять міністри. Всї ваші приятелї, такі пересїчні люди, а все таки вже там суть. А тодї партия социялїстична, побачивши як ви високо стоїте, які маєте впливи сказала би:

„Ось Курсіє, его руки чисті, той дасть нам реформи, які давно вже нам обіцяно, а нїхто тої обіцянки не додержав“. — Час минав би, люди упадали би — отже то так скоро іде — і вибила би ваша година. Так на мою гадку повинні би були робити. То що було скрайного, пересадженого у ваших поглядах, я влагодив би. Люди говорили би: „Курсіє без милосердія!... Знесе старий лад... Відбудує на ново цїлий социяльний порядок“. Але зараз додавали би: „Нема чого боятися ся, має при собі свого зятя, Трезорієра, а той ще випросить ласку для старого ладу. Курсіє буде відраджувати, а не бурити!“ А яке булоби положенє такого чоловіка, о котрім так говореноби. Яке значінє міг би він мати в історині. Мігби стати Вашінґтоном Франциї... Ось о чім я гадав для вас!

Задержав ся хвилю і відітхнув. Курсіє мовчки, задуманий, дивив ся з землю. Тимчасом Генрик почав знов:

— І як ви мене за то винагородили? Не даючи менї часу витолкувати ся, в приступі гнїву виганяєте мене, руйнуєте розпочате дїло, продаєте часопись і бурите цїлу роботу! І длячого? Для марних личних причин, для ріжницї в релїґійних поглядах, немов би ваші приятелї не бували у аристократів і не вінчали ся в церквах, як того треба. Але стаючи жертвою честноти, здаєть ся вам, що не можете робити ніяких уступок, відкидаєте вірного союзника і поводите ся з дочкою з нечуваною строгостию.

Наслїдок, якого Генрик побоював ся не дав на себе ждати. Курсіє підніс голову і з гнївом в очах сказав до молодого чоловіка:

— А! моя дочка! То ви причиною, що мене покинула.

— Ви вигнали єї з дому.

— Чи гадаєте, що я позволив би мій дім замінити на захристию?

— Ви не будете нїколи нїчим иншим лиш загорільцем. Чіпаєте ся слів і не гадаєте о ідеї. Починаю вірити, що ваші приятелї правду кажуть, що ви поверховні, а в серединї нема чого глядати.

— Так кажуть?

— Всюди і явно, а ви робите всьо, аби удержати їх в тім пересьвідченю.

Молодий чоловік встав і легко поклонив ся. Курсіє гадав, що відходить і також встав.

— І то всьо, що ви менї хотїли сказати? Не гадаю, аби то було одинокою цїлию ваших відвідин. — Що хочете менї предложити.

На ті слова Генрик задрожав. Було єму на души так, як ґенералови на поли битви, коли не має надії побідити ворога і нагле відкриє похибку противника, котра поможе єму до побіди. Поглянув холодно і з гори на Курсієра.

— Я, ваш? Милите ся. Мій отець був у вас з предложенем, ви відкинули всьо безуслівно, то вистане і лишім ся при тім.

— Але перед хвилею сказали ви, що маєте надію пересьвідчити мене.

— Я помилив ся і стратив надію розвіяти вашу загорілість. По вас вже нїчого не можна надїяти...

— Але остаточно, чого ви аж сюди приходили, аби мене найти? — крикнув Курсіє.

— Лише того, щоби вам сказати, що ваша дочка жиє в найстрашнїйшім положеню, там у тих Сестер милосердія, що мусить робити найтяжшу службу... Вчера обирала бараболї для жебраків, а нинї замітала подвірє.... Ось, до чого ви довели....

— Пане, моя дочка робить, що їй хоче ся, а вам нїчо до того.

— То ідїть самі, переконайте ся! Хороший вид мусить бути для такого апостола як ви. Панна Курсіє служницею! Ідїть обчислити чи не працює більше як вісїм годин денно. Ідїть, ідїть. То так само займаючий вид як страйк. А й убийче, як самі знаєте.

— Пане — крикнув Курсіє — як сьмієте говорити до мене такі слова.

— Мої слова дуже слабо висказують то, що я гадаю о вашім поведеню.

— **Найпростійша проба кільченя зерна.** Пересіяти крізь густе сито пісок, випражити его добре, насипати до глиняної мисочки, якої уживае ся під вазонки, налляти на него тілько води, щоби він цїлий замок і вода не витікала, коли мисочку поставить ся косо до гори. Відтак треба посипати зверха ще трохи сухого піску, відчислити сто зерен і посадити в піску рядками, накрити мисочку куснем збитої шиби та поставити мизочку де в однаково теплім місци, в котрім було би около 16 степ. Цельзия тепла. За кілька днів зачне зерно кільчити ся. Скільчені зерна треба виймати осторожно н. пр. якими щипчиками і числити а буде знати ся, який процент скільчив ся.

— **Як підковати неспокійного коня?** Німецка ґазета Hans-Hof-Garten подае такий спосіб: Коневи заложити трензлю; тогди стае двох людий, з правого і лївого боку, беруть за зубело і підносять коневи голову о скілько можна як найвисше, а третий суне рукою коневи по хребтї і старае ся осторожно дійти аж до хвоста, ловить за волос, підносить хвіст і нагинае добре до хребта. Тогди кінь не може бити ногами, бо не мае сили в шиї і мязах хребтових, і коневи можна вже сьміло піднести ногу. Але буває, що кінь тогди рве ся наперед і потягае людий за собою. Такого коня треба инакше брати: по 3 людий стае з боку коло голови коня, подають собі руки через шию і нагинають коневи голову о скілько можна в долину, майже до самої землї, а один згинае хвіст до гори. Тогди цїла вага тіла коня переходить на передні ноги і кінь не може рвати ся наперед. Сей послїдний спосіб особливо добрий а коли его кілька разів повторити, то кінь дае ся опісля спокійно підковати.

Всячина господарска.

— **Найбільшу фабрику масла** за сьвіті мае Американець Занде в удільній державі Ілінаїс. Він мае своїх 80 молочних господарств а крім того взяв ще богато чужих в аренду. Всї они дають річно около 14 міліонів анґл. фунтів масла (анґл. фунт около пів кільо — 0·45 кільоґр.). На таку масу масла треба 12.000 коров, а як би ті корови поставив одна за другою, то они заняли би 161 кільометрів (так далеко як зі Львова до Отинії) дороги. В тім часї коли корови дають найбільше молока, іде що дня 20 міл. фунтів молока на виріб масла; то молоко треба звозити з 6000 ферм а до того треба 4000 возів.

— **Потвора.** В селї Надь Вараш на Угорщині уродило ся у селянина Блановича телятко, що важило 38 кільо, мало дві голови, чотири ноги, два серця, двоє легких і два хвости. Телятко жило лиш чверть години.

Переписка господарска.

В. Радим. в Ст. Бог.: 1) О комасациї або злуці ґрунтів і о законі коммасацийнім знайдете повисше. Читайте уважно і заохочуйте ще й других господарів до читаня, бо се дуже важна річ для господаря, щоби розуміти ся на комасациї. — 2) Скоро курс кутя коний буде де визначений, дамо зараз знати у вістях господарских. Тепер ще не знаемо. — 3) Так звані індиські качки годуе п. Алексей Сипук в Горожанці (коло Галича, почта в місци). Чи він мае тепер покладки тих качок на продаж і по чому продае не знаемо; запитайте его карткою. Пекінські качки годуе п. Павло Кирчів учитель народ. в Зарудю і пані Стефанія Хоросницка в Хоросници; она продае покладки тих качок по 20 с. (10 кр.) за штуку. — 4) Бараболї на насїнє дістанете може в „Рускій Торговли“ в Рудниках, почта Більче-Волиця. Она продавала в осени дуже добрі бараболї звані Magnum bonum (велике добро), Kornblume (блават) і инші по 2 зр. 10 кр. за 100 кільо. Про овес і ячмінь розвідаемо і дамо знати. Прочитайте собі також і понисшу переписку. — 5) До Обляка в Ґрацу в Стириї (не на Мораві) треба писати по німецки.

Володим. Савиц.: 1) Есть богато родів бараболь, котрі могли бя заступити т. зв. американи, але при доборі треба передовсім увзглядняти місцеві відносини, значить ся, які у Вас найлїпше могли би удавати ся, в яких найбільше господарі любують ся і які могли би мати найбільший покуп. Коли хочете, то спровадьте собі дуже добрі бараболї Early Rose (Ірле) дуже ранні рожеві американьскі від Andr. Ad. Markls Söhne, Wien I Am Hof. 13 продае 1 кільо по 18 кр. 10 кільо по 1 зр. 50 кр., або Magnum bonum по 15 і 1·20; дуже добрі господарскі Champion (Шампіон) ясно жовті пізні але знамениті по 18 і 1·60. — 2) **Чи можна яким способом вирятувати щепи, котрі заяць обгриз?** Можна, але лиш тогди, коли борзо подасть ся поміч, щоби морози і вітри не ушкодили їх до послїдка. Треба зробити масть городничу: розтопити кольофонію, додати спірисусу і домішати саджі, вимішати добре і не обрізуючи ран ножиком замастити їх тою мастию при помочи пензлика. — На прочі питаня відповідь пізнїйше.

Лїтература господарска.

— Jahresbericht über die Erfahrungen u. Fortschrifte anf dem Gesamtsgebiete des Landwirthschaft von dr. Buerstenbinder. — Дуже добра книжка для тих, що хотять познакомити ся з найновійшими досьвідами і поступами в господарстві. Цїна 12 К.

Вісти господарскі, промислові і торговельні.

— **Спілка овочева в Надвірній,** котрої загальні збори відбули ся дня 3 с. м. ухвалила, що вільно вписувати ся до спілки і особам з инших повітів; удїл 20 К. можна сплачувати місячними ратами по 2 К, вписове 4 К. До спілки приступило 39 членів. До дирекциї входять пп.: Стан. Ґурский, яко голова, Иосиф Скаревич яко заступник, Василь Борисевич яко ведучий книги і касієр. Рада надзираюча: пп.: Людв. Абґаровнч яко голова, Волод. Липский яко заступник голови; Мих. Кочержук, Теодор Людкевич, Иос. Міллер, о. Корн. Петровский і Ів. Скорупский. До комісиї шконтруючої визначені пп. Гарбяк, Кочержук і Людкевич. Спілка розпочинае свою вступну діяльність публичними зборами, котрі відбудуть ся в сали ратушевій в Надвірній, в неділю 11-ого с. м. о годині $4\frac{1}{2}$ по полудни. Порядок зборів: 1) Вступне слово. 2) Поученє о садівництві, при увзглядненю весняних робіт. 3) Начерк відносин на поли торговлї і перерібу овочів, враз з вияснением цїли спілки і способів переведеня еї. 4) Дискусия на тему справ порушених.

Надіслане.

Телеграми.

Льондон 10 марта. Як доносять часописи з Дурбану, один анґлійский відділ, що загнав ся з краю Зулюсів до Трансвалю, уступив по довшій борбі до Мельмот.

Льондон 10 марта. З Преториї доносять, що під Мафекінґ взяли Бури всі форти з виїмкою одного, котрого ще Анґлійці боронять.

Льондон 10 марта. Daily Telegraph доносить з Капштадту, що Бури імовірно будуть ставити сильний опір Робертсови аж за рікою Валь в Трансвали. Они мають величезні запаси і висилають їх до округа Спельонкен. Як здогадують ся, хочуть Бури на случай колиб Преторня упала, приготовити ся там до послїдного опору.

Білгород 10 марта. Помер тут звістний з сербско-турецкої війни архимандрит Дучич.

За редакцию відповідае: Адам Креховецкий

— Коли лиш половина з того, що ви говорите, правда то велю замкнути ту клерикальну печеру.

— Алеж то добродійне заведене Там живлять по тисяч двіста убогих денно.

— Піду до міністра.

— Чейже самі знаете, що не маете ніякого впливу, висьміють вас.

Курсіе поблід, чув неясно, що Генрик говорив правду.

— Пане Курсіе — говорив дальше — ви гадали, що ви дуже сильні.... І зловили ся самі в свою лапку.... Не хотїли менї дати дочки і віддали еї монастиреви. Ідіть поглядьте, що она там робить.

— Очевидно що піду — воркнув гнївно.

Генрик лиш того ждав, щоби перервати розмову. Поглянув на посла з докором:

— Пращайте, пане Курсіе, колись пожалуете, що ви мене так зле зрозуміли.

І не сказавши ні слова більше пішов. Курсіе провів его очима аж до дверий і в глубокій задумі вернув до салї засїдань.

Вечером не їв обіду, замкнув ся в своїй комнатї і пробовав уложити в думцї то всьо що ему сказав Генрик. Чи дійстно була то правда, що був засліплений, загорілий і служив лиш забавкою зручнійшим, що уміли з того скористати? Перейшов думкою послїдні літа свого житя і з зачудованем побачив, що деякі річи цїлком инакше представлялись ему нинї як тодї, коли їх робив. Хвалив ся тим, що есть все постійним в своїх принципах. Радо говорив о собі, що він твердий як зелїзо. Але бачив, що всї ті „тверді люди в житю лишали ся позад других, зручнійших, що легко оминали перепони і доходили до мети. Потрясе гордо головою: „Алеж то зрадники“ — погадав. І в тій хвили якийсь голос шепнув ему до уха: „Хто знае, чи ті тверді не гірші від них?“ І тут вже перестав ясно глядїти на положене, а всї его думки зложили ся на одно питане: „Чи мав я право пожертвувати дочку таким спірним поглядам?“ Заволодїла ним нагла ніжність. Що зробила та бідна дитина? Полюбила когось, що не подобав ся еї вітцеви. Чи то був такий страшний злочин? Нїколи в житю она те не зробила ему ніякої прикрости. Чи не переступив своеї власти? Атже пригадала ему, що лишив їй свободу приймити або відкинути релігію. І він переступив ту межу, яку собі сам поклав. Его попередники дуже не згоджували ся з ним в тих поглядах. Робеспієр вірив, що есть Бог, а Каміль Демулен писав, що не треба відбирати людям надії будущого житя“. Але тут нагадав собі Курсіе научаючих сьвященників, яких не любив і злість взяла знов верх. „Чи можлива річ, аби они поводили ся з моею дочкою, як з служницею? Чи моя Жільберта на то сотворена, аби замітати подвіря?“ Та гадка довела его до скаженности і дійшов до пересьвідченя, що Жільберта есть бідною мученицею, а сьвященники то еї мучителї. О собі самім не погадав, для себе був вибачливий.

Вкінци дуже утомлений положив ся до ліжка. В ночи мучили его незвичайно прикрі сни, в котрих бачив себе в сорочці, з сьвічкою в руцї, як признавав ся публично до вини перед церковою сьв. Магдалини, коли тимчасом его дочка попід руку з Генриком Трезорієром вертала від вінчаня від престола.

Відтак окружене змінило ся; був в палатї як міністер, підпираючи правительственний проект закона, який в десятеро розширював права монастирів. Один з его давних приятелів социялїстів перебивав ему безнастанним криком, а він відповідав ему: „То всьо вже старе.... Говориш як Якобін з тамтого столїтя“. А сумний голос Жакінота робив ему докори: „Коли я був у вязници, він став міністром. То зрадник! Зелїзо подало ся!“ Хотів відповісти, обурити ся, не мав голосу, а довкола себе побачив афіші, на котрих було видруковане великими буквами: „Сторонництво революцийне“, триста тисячів передплатників! Відтак попав в глубокий, тяжкий сон і на другий день рано пробудив ся цїлий мокрий і утомлений. (Конець буде).

ІНСЕРАТИ.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).